

hen de forandrede Forhold har henflyttet os, tilsige den nuværende Regering den samme Støtte i denne Sag som den forrige. Skulde det under de kommende Forhandlinger vise sig, at Optagelse ogsaa af andre Punkter end dem, som det foreliggende Forslag har medtaget, kunde bidrage til at fremme Forfatningssagens Gang, eller skulde det vise sig ønskeligt at faa saadanne løst samtidig ved denne Grundlovsendring, da yder vi ogsaa vor Medvirkning til Forhandling om disse. Dermed vil vi i øvrigt ogsaa følge den Linie, som straks blev trukket, da Forslaget om Omordning af begge Rigsdagens Ting første Gang kom frem som privat Forslag i det andet Ting fremsat af Medlemmer af det radikale Venstre. I Betænkningen over dette Grundlovsforslag i Samlingen 1909—10 udtales det af Venstres Medlemmer i Udvalget, at et Forslag burde ikke som det da foreliggende indskrænke sig til i det væsentlige kun at opstille Regler for en ændret Sammensætning af Rigsdagens to Afdelinger og for en Folkeafstemning om visse af Rigsdagen vedtagne Love, men det burde indeholde en almindelig Revision af Grundloven. Da Ministeriet Berntsen i forrige Samling fremsatte sit Forslag, gik man en Mellemvej. Der var den Gang medtaget en hel Del flere Ændringer, end de Radikales Forslag havde; man havde — som Konseilspræsidenten ved Forelæggelsen udtalte — taget de mest paakrævede. Om Forslaget nu netop rammer alle disse, og om Linien er nøjagtig draget mellem de mest paakrævede og de maaske mere paakrævede Ændringer, vil jo kunne blive Genstand for den kommende Forhandling. Under Fastholden af Valgdagens Krav om en Repræsentation, som hviler paa den almindelige Valgrets Grund, er vi beredte til en almindelig Forhandling om ethvert Spørgsmaal og om alle Enkeltheder, som angaar Grundlovssagen, og som ikke kan kollidere med det nævnte Hovedprincip. Vi er beredte dertil med det Formaal, om det maatte vise sig muligt, at Forfatningssagen kan løses gennem Overenskomst og løses under det Synsfelt, at den tør forudsættes at ville kunne blive et urokkeligt Grundlag for nogle Slægtleds politiske Fremtidsudvikling.

Frijs: Da Landstinget i forrige Samling standsede denne Sag, rejste der sig en Storm fra Regeringspartiets Side, fra Regeringspressens Side. Landstinget blev stemplet som umedgørligt, dets Optræden som brutal. Og hvad var det, Lands-

tinget vilde? Landstinget vilde, som Konseilspræsidenten i Dag har sagt, slet ikke andet end søge god Tid til Undersøgelse af Sagen. Det er ganske rigtigt, at jeg har sagt i Fjor, at Landstinget ønskede nedsat en Kommission, men at naar der gaves Tid, tilstrækkelig Tid, for et Fællesudvalg til at arbejde, saa var ogsaa dette tilstrækkeligt, saa kunde man nøjes dermed. Dette har den nuværende Regering givet. Den nuværende Regering har indkaldt Rigsdagen saa tidligt, at vi her i Landstinget har en hel Rigsdagssamling til at behandle Sagen, og det maa betragtes som en Imødekommen fra Regeringens Side, en Imødekommen, som absolut maa paaskønnes. Mod denne Imødekommen har der ikke i det hele Land rejst sig nogen Stemning, alle Mennesker har fundet det naturligt og rigtigt, at der gives Landstinget Tid til at drøfte Sagen. Efter dette tror jeg nok, man tør stemple Ramaskriget i Foraaret som Udslag af den reneste, skæreste politiske Affektation. Nu er der givet Tid, og nu kan det i alt Fald ikke siges, hvad saa end Resultatet bliver af denne Sag, at Danmark fik en ny Grundlov, fordi et betrængt Ministerium stod svagt overfor et kommende Folketing.

Jeg skal ikke trætte med at forsvare den Vej, som Tinget ved, jeg ønskede at gaa. Jeg skal indskrænke mig til at sige, at jeg tror, at man fra konservativ Side havde staaet klarere, havde staaet bedre, hvis man havde valgt at bygge paa Forfatningen af 1866 og forandret de umiddelbare Vælgeres Institution fra at tilhøre en snævrere Kreds til at omfatte hele den store besiddende Del af Befolkningen. Men for at dette skulde kunne lykkes, maatte de konservative Partier have staaet fuldt enige. Det gjorde de ikke. Mange indenfor de konservative Rækker mener, at der gives andre, at der gives bedre konservative Garantier. Jeg kan der kun henholde mig til mine Ord fra i Fjor: Jeg haaber, man maa kunne finde saadanne; jeg haaber, at saadanne vil vise sig gennemførlige.

Siden Rigsdagen er traadt sammen, er der indenfor denne ikke sket nogen Forandring i Stillingen fra i Fjor, men der er sket det, at udenfor Rigsdagen har Formanden for Venstre stillet et selvstændigt Forslag. Dette Forslag ligger ikke paa Rigsdagens Bord, og dets Indhold kan derfor ikke diskuteres. Men det har sin store Betydning derved, at det er det første Skridt, der er gjort, til at antyde, at Forhandling paa et andet